

→ El moment econòmic de les Illes Balears gener 2009

COMPARATIVA COMUNITATS AUTÒNOMES MÉS TURÍSTIQUES

	Període	Balears	Canàries	Catalunya	Comunitat Valenciana	Andalusia
Inflació	Des	1,3%	1,6%	1,6%	1,5%	1,3%
Taxa d'atur registrat	Des	15,7%	21,4%	11,4%	16,1%	19,5%
Variació interanual afiliació mitjana SS	Des	-4,9%	-7,3%	-4,2%	-7,6%	-5,3%

Fonts: INE, TGSS, INEM i elaboració pròpia.

La situació econòmica **internacional** ve marcada per la manca de confiança i per la incertesa sobre la intensitat i la durada de la crisi mundial. Als Estats Units, la taxa d'atur ha arribat al 7,2%, la més elevada dels darrers setze anys. A fi de reactivar el mercat financer, els principals bancs centrals han continuat amb davallades en els tipus d'interès i han arribat a assolir fites històriques. Les dificultats de les economies desenvolupades s'han contagiats als països en ascens d'Àsia i Amèrica del Sud, que han vist com s'endurién les condicions creditícies i es reduïa la demanda de les seves exportacions. En el panorama energètic, el conflicte sobre el gas natural entre Rússia i Ucraïna i les tensions al Pròxim Orient han pressionat a l'alça el preu del petroli, que havia baixat fins als 35 dòlars per barril a final del passat mes de desembre.

Les perspectives sobre l'economia **espanyola** a l'inici de 2009 són negatives. La caiguda en l'ocupació ha minvat la renda disponible de les llars, amb la conseqüent reducció del ritme de consum i l'augment de la seva taxa d'estalvi davant la incertesa i la manca de confiança. Són paleses les dificultats que presenta el sector industrial, especialment l'automobilístic, que ha reduït la producció atesa la menor demanda d'Europa, el destí del 85% de la producció espanyola.

Pel que fa a les Illes Balears, en el sector de la **indústria** i l'**energia**, els indicadors reflecteixen una davallada respecte de les dades del mateix mes de l'any anterior, excepte pel que fa a la demanda d'energia elèctrica, que s'incrementa un 4%. Els afiliats disminueixen en el mes de novembre un 5,5%, un percentatge que suposa 0,4 punts percentuals menys que la

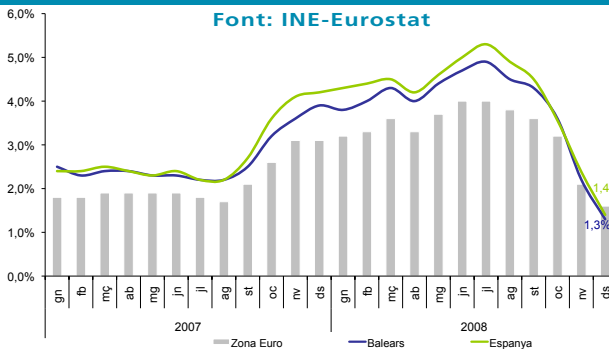
taxa de variació del conjunt d'Espanya. L'índex de producció industrial (IPI) del mes de novembre de 2008 davalla un -14,1% interanual a les Illes Balears. A Espanya, aquest descens s'ha situat en un -17,2%, el més elevat des que es va crear l'índex (1976). Aquestes taxes continuen la tendència a la contracció iniciada per l'activitat industrial a mitjan any passat.

La **construcció** a les Illes Balears continua dibuixant un escenari de reducció de l'activitat i d'importants ajustaments. Per part de l'oferta, el consum de ciment en el primer semestre de 2008 s'ha reduït una cinquena part respecte de l'any anterior i el nombre d'habitatges visats ha caigut un 66% en tot el 2008 respecte de 2007. La demanda també s'ha vist reduïda significativament. El nombre d'hipoteques constituïdes a l'octubre de l'any passat suposa poc més de la meitat de les que es formalitzaren el mateix mes de l'any anterior. L'inici de la recuperació del sector està molt condicionada a l'evolució que tenguí el mercat creditici. L'índex del preu de l'habitatge publicat per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i que reflecteix l'evolució del valor

escripturat davant notari, presenta per primera vegada per a les Illes Balears una taxa interanual negativa, un -2,6% en el tercer trimestre de 2008, mentre que en el conjunt nacional davalla un -3%. Per la seva banda, la caiguda dels preus d'habitatge en el 2008 segons la Sociedad de Tasación ha estat del 8,4%.

Durant el mes de novembre, el sector **turístic** a les Illes Balears registra 508.000 pernoctacions, la qual cosa suposa una variació negativa per sisè mes consecutiu (-27% respecte del mateix mes de 2007). Tot i així, Mallorca ha estat la segona zona de l'Estat en nombre de pernoctacions. Per altra banda, Menorca també figura entre les deu zones turístiques amb més ocupació, assolint les 40.000 pernoctacions. En termes acumulats, en els onze primers mesos de 2008 s'han registrat a Balears més de 100 milions de pernoctacions, un 2% menys que en el mateix període de l'any anterior. Una de les principals causes que ha minvat l'arribada de turistes d'origen britànic, a part del deteriorament de l'economia i de la confiança, comuna a tots els mercats emissors europeus,

EVOLUCIÓ DE LA INFLACIÓ A BALEARS, ESPANYA I EUROZONA

ha estat la depreciació de la lliura esterlina enfront de l'euro. Aquest fet ha encarat monetàriament un 20% el preu dels paquets turístics, desviant la demanda d'un dels nostres principals països emissors cap a destinacions competidores com Turquia, Egipte o Tunísia. Al novembre, l'enquesta de preus hotelers a les Illes Balears indica que han incrementat un 1,7%, un creixement que contrasta amb la caiguda del 2% de la mitjana estatal. Segons les dades de l'enquesta EGATUR, les Illes Balears han estat la segona comunitat autònoma en què més s'ha incrementat la despesa turística (2,6% de variació interanual) del gener al novembre.

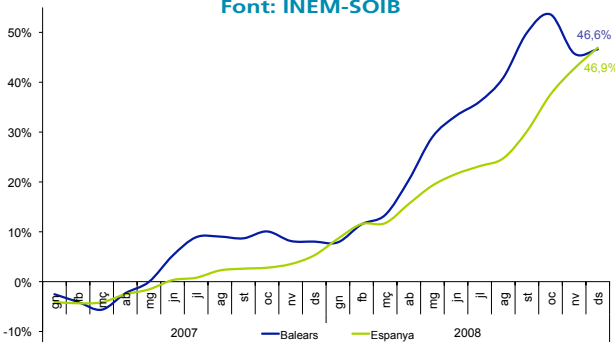
El nombre de **passatgers** que arriben a les Illes Balears per via aèria al novembre s'apropa als 490.000, una xifra que se situa un 11% per davall de la que es va registrar en el mateix període de 2007. La caiguda es produeix de manera generalitzada als principals països d'origen, especialment els britànics (-19,5%). Pel que fa al passatge arribat per via marítima, les variacions són encara més intenses. Així, els passatgers que

arribaren en línia regular al novembre sumen 28.437, la qual cosa suposa una davallada interanual del 23,8%. Segons l'illa de destí, la variació més acusada la presenta Menorca, amb un -28,4%, seguida de les Pitiüses amb un -23,4% i un -23,2% per a Mallorca. En canvi, el turisme de creuers ha crescut el 2008 a les Illes Balears un 8% respecte de 2007. Les previsions de l'Autoritat Portuària situen la programació de 2009 en uns nivells similars als d'aquest any passat.

L'atur registrat a les Illes Balears el mes de desembre fou de 73.298 persones, tres mil més que en el mes anterior, la qual cosa implica una moderació respecte dels increments dels mesos passats. En termes interanuals, aquest augment suposa un 46,6%, similar al conjunt d'Espanya, tal com s'aprecia en el gràfic. El nombre d'aturats s'incrementa en tots els sectors i illes, seguint la tendència creixent iniciada a l'estiu de 2007 i és d'esperar que continuï augmentant en els propers mesos. La caiguda del nombre d'ocupats s'ha tornat a manifestar amb les dades **d'afiliació mitjana a la Seguretat Social** del mes de desembre, amb una variació interanual del -4,9% (mentre que en el

VARIACIÓ INTERANUAL DELS ATURATS REGISTRATS

Font: INEM-SOIB

COMPARATIU INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Des	4,2%	1,4%	-	Des	3,9%	1,3%	-	INE
Taxa d'activitat	3Trim	59,1	60,0	-	3Trim	65,8	67,0	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Des	19.372,7	18.531,3	-4,3%	Des	414,6	394,5	-4,9%	MTAS-TGSS
Afiliació estrangers a la SS (m.)	Nov	2.038,1	1.975,0	-3,1%	Nov	70,0	67,2	-4,0%	MTAS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Des*	9,9%	14,4%	-	Des*	10,8%	15,7%	-	INEM-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3Trim	2,8%	0,6%	-	07/08	2,0%	0,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Nov	1.183,0	1.213,3	2,6%	Nov	7,9	8,0	1,7%	MTAS-SOIB
Gasol B (vendes kilolitres)	-	-	-	-	Des	7.885,3	7.774,2	-1,4%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3Trim	2,5%	-2,5%	-	3Trim	1,4%	0,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	2.720,9	2.560,2	-5,9%	Nov	30,7	29,0	-5,5%	MTAS-SOIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Des	23.580,3	23.266,3	-1,3%	Des	485,1	504,7	4,0%	INE
Índex de producció industrial (%)	Nov	-1,0%	-17,2%	-	Nov	15,6%	-14,1%	-	REE
Construcció									
VAB, creixement	3Trim	3,1%	-5,0%	-	3Trim	3,8%	-0,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	2.466,9	1.966,9	-20,3%	Nov	70,7	57,2	-19,0%	MTAS-SOIB
Habitatges visats acumulat (m.)	Set	494.713	209.378	-57,7%	Oct	14.104	4.834	-65,7%	CSCAE
Consum ciment acumulat (m. de Tm)	Jun	25.696,7	20.637,0	-19,7%	Jun	638,3	510,1	-20,1%	OPICEMEN
Serveis									
VAB, creixement	3Trim	4,3%	3,0%	-	3Trim	3,2%	1,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Nov	12.954,8	12.919,3	-0,3%	Nov	296,6	296,4	-0,1%	MTAS-SOIB
Vendes detall (var. interanual %)	Nov	0,4%	-9,6%	-	Nov	2,6%	-1,31%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Nov	7.312,4	6.200,7	-15,2%	Nov	550	489,3	-11,0%	AENA
Passatgers via marítima (m.)	-	-	-	-	Nov	143,4	126,1	-12,1%	Ports de Balears

*Amb afiliació mitjana a la SS

conjunt d'Espanya ha estat del -4,3%), una vegada més a causa del menor nombre d'assalariats.

La confiança dels consumidors continua sota mínims i, com a conseqüència d'això, el comerç va patir una caiguda significativa el mes de novembre, en què l'índex de vendes al detall deflactat va davallar un 13,1% (un -9,6% per al conjunt d'Espanya). Tot i la campanya nadalenca, al desembre les vendes han retrocedit i l'excés d'estoc acumulat ha determinat un dels inicis de rebaixes més agressius dels darrers anys. Això ha afectat l'ocupació del sector i tant l'indicador publicat per l'INE com l'afiliació a la Seguretat Social mostren fins al mes de novembre una caiguda sostinguda del nombre de treballadors.

Al desembre, la taxa de variació interanual de l'índex de preus de consum per a les Illes Balears és

d'1,3%, 0,9 punts percentuals menys respecte del mes anterior, fruit de l'alentiment del consum i de la reducció del preu del petroli. Els grups que influeixen principalment són l'habitatge (5,6%), hotels, cafès i restaurants (3,7%) i aliments i begudes no alcohòliques (2,1%). La taxa interanual d'inflació subjacent (que exclou els aliments no elaborats i productes energètics) també davalla fins a un 2,4%. La variació interanual de l'índex de preus de consum harmonitzat per al conjunt d'Espanya és de l'1,5%. Això suposa una disminució de gairebé un punt respecte del mes de novembre. Eurostat també ha publicat l'avanç de la inflació de la zona euro, que estima en el 1,6%, mig punt menor que la del mes anterior. Així, per primera vegada des que s'elaboren aquestes estadístiques, Espanya té una taxa inferior a la Unió Econòmica i Monetària (UEM).

<http://dgeconomia.caib.es/moment>

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
Direcció General d'Economia